

Allemaal andersdenkenden

Omgaan met cultuurverschillen

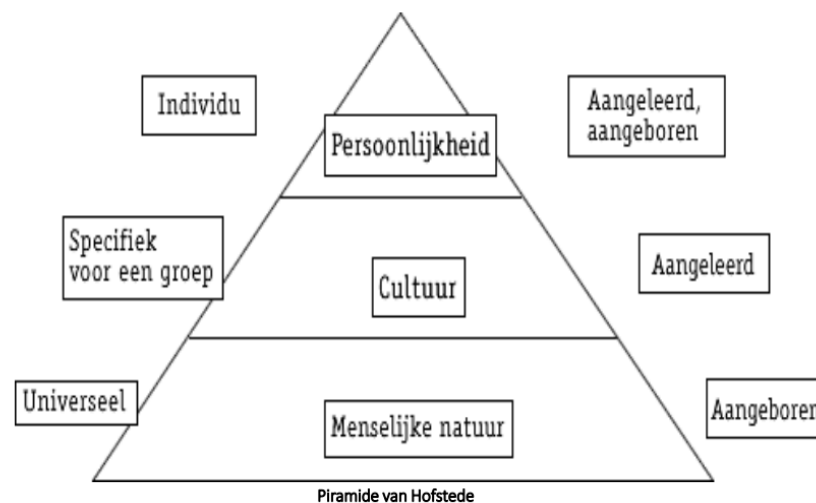
Geert Hofstede, Gert Jan Hofstede en Michael Minkov (2012)

Definitie van cultuur

De collectieve mentale programmering die de leden van één groep of categorie mensen onderscheidt van die van een andere.

- Cultuur is aangeleerd, niet aangeboren
- Cultuur wordt overgedragen via onze sociale omgeving en niet via erfelijkheid.
- Cultuur staat in tussen de menselijke natuur (dat wat alle mensen gemeen hebben) en de persoonlijkheid (dat wat iedere mens tot een uniek wezen maakt).

Dit kan worden geïllustreerd aan de hand van dit figuur: Invloed van cultuur op persoonlijke ontwikkeling (piramide van Hofstede).

Dimensie 1

Machtafstand (groot versus klein) → De mate waarin de minder machtige leden van instituties (bouwstenen van de samenleving zoals het gezin, de school en de buurt) of organisaties (plaatsen waar mensen werken) in een land verwachten en accepteren dat de macht ongelijk verdeeld is.

Dimensie 1	Grote machtsafstand	Kleine machtsafstand
Voorbeeld landen	Zuid-Amerikaanse landen Oost-Europese landen Maleisië, China, India, Arabische landen	Nederland , West-Europese landen, Baltische staten, Israël
Voorbeeld school	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ongelijkheid docent-kind (zoals thuis) 2. Voor oudere docenten meer respect (of meer angst) 3. Opstaan als docent binnenkomt 4. Docent is degene die intellectuele route uitstippelt 5. Strikte orde in de klas (praten alleen als docent toestemming geeft) 6. Leerkracht samen met ouders bij straf 7. Leerproces is gepersonaliseerd: docent is gewichtig → wat hij verkondigt, is zijn wijsheid: goeroe komt van “gewichtig” of “geëerd” 8. Afhankelijkheid blijft bestaan 9. Veel geld naar hoger onderwijs; grotere kloof 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elkaars gelijken zijn 2. Jongere leraren meer geliefd 3. Docent met weinig respect behandelen 4. Leerling staat centraal 5. Initiatief wordt beloond 6. Kinderen mogen (altijd) praten Debatteren met leraar 7. Leerproces is onpersoonlijk; docent verkondigt zijn “waarheid” Kwaliteit afhankelijk van niveau van leerlingen 8. Afhankelijkheid neemt af 9. Geld naar middelbare school; voor iedereen

Dimensie 2

Individualisme versus collectivisme → Het individu staat centraal (iedereen zorgt voor zichzelf en voor naaste familie) of juist de collectiviteit (vanaf geboorte onderdeel van sterke hechte groepen, die hun levenslang bescherming bieden in ruil voor onvoorwaardelijke loyaliteit) Ook omgekeerde correlatie met machtsafstand!

Dimensie 2	Individualisme	Collectivisme
Voorbeeld landen	Nederland, Noord-Amerika, Oceanië, Groot Britannië, Noord-Europa	Latijns Amerika, (Zuid-)Oost Azië, West-Afrika,
Voorbeeld persoonlijkheid, gedrag, normen met mogelijke betrekking tot school	<ul style="list-style-type: none"> • Denk vanuit “ik” • Handelen in eigen belang • Extravert • Meer tonen van blijdschap • Onafhankelijkheid • Voor iedereen gelden dezelfde normen (universalisme) • Media belangrijkste infobron -> minder gebruik van internet en e-mail • Zeggen wat je denkt (eerlijk en open) • Misstap = schuldgevoel/verlies zelfrespect • Bezoek thuis • Schoonheidsidealen (meisjes beïnvloed door jongens) • Namens zichzelf spreken • Doel van onderwijs is: leren om te leren • Diploma's geven economische meerwaarde/zelfrespect • Kinderen kiezen eigen beroep 	<ul style="list-style-type: none"> • Denken vanuit “wij” • Handelen in groepsbelang • Introvert • Meer tonen van droefheid • Rekenen op hulp van anderen • Exclusionisme (wij –zij) • Sociaal netwerk infobron -> internet en e-mail verbinden individuen • Aandacht voor harmonie • Misstap = gezichtsverlies • Bezoek op locatie (bar, park) • Schoonheidsidealen (door meisjes onderling) • Namens een groep spreken • Doel van onderwijs is: leren om te doen • Diploma's geven toegang tot groepen met hogere status • Kinderen kiezen beroep van ouders

Dimensie 3

Masculiniteit versus femininiteit → Een samenleving is masculien als emotionele sekserollen duidelijk gescheiden zijn; mannen worden geacht assertief en hard te zijn en gericht op materieel succes. Vrouwen horen bescheiden en teder te zijn en vooral gericht op de kwaliteit van het bestaan. Een samenleving is feminien als emotionele sekserollen elkaar overlappen; zowel mannen als vrouwen worden geacht bescheiden en teder te zijn en gericht op de kwaliteit van het bestaan.

Dimensie 3	Masculiniteit	Femininiteit
Voorbeeld landen	Slowakije, Oost-Europa, Zuidoost-Azië, Latijns-Amerika, VS, Japan, Duitsland	Nederland , Scandinavië, Baltische staten
Voorbeeld school	<ul style="list-style-type: none"> • Beste student is de norm • Goede leerlingen worden geprezen • Leerlingen proberen zichzelf zichtbaar te maken • Wedijver in de klas (mits dit niet tegen collectivisme ingaat) • Slechte studieresultaten rampzalig (veel zelfmoord) • Agressie is normaal • Promoten van ego • Intelligentie en academische reputatie van docent belangrijk • Academische prestaties van student belangrijk • Beroepskeuze wordt bepaald door verwachte carrièremogelijkheden • Mannen volgen andere studies dan vrouwen • Jongens (in armere landen) krijgen voorrang bij (beperkte) studiemogelijkheden • Internet voor verzamelen van informatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemiddelde student is de norm • Zwakke leerlingen worden geprezen en aangemoedigd • Assertiviteit en opvallen is “hinderlijk” • Uitblinkers ontmoeten jaloezie • Slechte studieresultaten zijn relatief onbelangrijk • Agressie wordt uitgesloten • Uitpoetsen van ego • Vriendelijkheid en sociale vaardigheden van docent belangrijk • Sociale aanpassing van de student belangrijk • Beroepskeuze wordt bepaald door intrinsieke belangstelling • Mannen en vrouwen (in welvarende landen) volgen vaker dezelfde studie • Internet voor persoonlijke communicatie

Dimensie 4

Onzekerheidsvermijding (zwakke versus sterke) → De mate waarin de dragers van een cultuur zich bedreigd voelen door onzekere of onbekende situaties. Dit gevoel wordt onder andere uitgedrukt in stress en behoefte aan voorspelbaarheid; aan formele en informele regels.

Dimensie 4	Zwakke onzekerheidsvermijding	Sterke onzekerheidsvermijding
Voorbeeld landen	Nederland , Singapore, Scandinavië, Jamaica, Noord-Amerika, Groot-Brittannië, Oceanië, Zuidoost-Azië.	Griekenland, Portugal, Latijns-Amerika, Oost-Europese landen, Japan
Voorbeeld school	<ul style="list-style-type: none">• Minder mensen voelen zich ongelukkig en minder zorgen over gezondheid en geld• Liever weinig structuur en open leersituatie met vaag geformuleerde doelstellingen, globale taken en geen roosters• Meerder antwoordmogelijkheden• Originaliteit moet beloond worden• Studenten accepteren dat een docent soms iets niet weet• Waardering voor “normaal” begrijpelijk taalgebruik (ook in boeken)• Prestaties door eigen bekwaamheden• Docenten proberen ouders te betrekken bij leerproces van hun kinderen en luisteren naar ideeën van de ouders. Initiatieven zijn welkom	<ul style="list-style-type: none">• Meer mensen voelen zich ongelukkig en hebben meer zorgen over geld en gezondheid• Één antwoord is juist• Nauwkeurigheid moet beloond worden• Studenten verwachten van docent dat hij/zij deskundig is en alle antwoorden weet• Moeilijk taalgebruik waardoor de stof moeilijk te begrijpen lijkt• Prestaties bepaald door omstandigheden of toeval• Ouderavonden bestemd voor voorlichting aan ouders (ouders zijn leken en docenten experts)

Dimensie 5

Langetermijngericht versus kortetermijngericht → Lange ermijngerichtheid staat voor het streven naar een toekomstige beloning, vooral door middel van volharding en spaarzaamheid. Het tegenovergestelde, korttermijngerichtheid, staat voor het nastreven van deugden gericht op het verleden en op het heden, met name respect voor traditie, het voorkomen van gezichtsverlies, en het voldoen aan sociale verplichtingen.

Dimensie 5	Langetermijngericht	Kortetermijngericht
Voorbeeld landen	China, Japan, Zuid-Korea, Oost-Europa, Rusland, België, Duitsland, Nederland	Latijns-Amerika, Afrika, Midden-Oosten
Voorbeeld school	<ul style="list-style-type: none">• Kinderen leren sparen• Leren van andere landen• Kinderen moeten leren volhouden• Studenten schrijven succes toe aan inspanning en mislukking aan gebrek aan inspanning• Betere resultaten bij wis- en natuurkunde door harder werken• Oost-Azië beter in wiskunde• Talent voor toegepaste concrete wetenschap• Geloof in onderwijs en kennis	<ul style="list-style-type: none">• Dienst verlenen aan ander is belangrijk• Trots op eigen land• Traditie is belangrijk• Studenten schrijven succes en mislukkingen toe aan geluk• Slechtere resultaten voor wis- en natuurkunde door gebrek aan inspanning• Geen speciale aanleg voor wiskunde• Talent voor theoretische, abstracte wetenschap• Geloof in volkswijsheid

Dimensie 6

Hedonistische versus sobere levensstijl → Hedonisme (*indulgence*) staat voor een relatief onbelemmerde bevrediging van fundamentele, natuurlijke menselijke verlangens om te genieten van het leven en plezier te maken. Het tegenovergestelde, soberheid (*restraint*) weerspiegelt de overtuiging dat die behoeftebevrediging in toom gehouden moet worden en gereguleerd door strikte sociale normen.

Dimensie 6	Hedonistische levensstijl	Sobere levensstijl
Voorbeeld landen	Latijns-Amerika, Oceanië, Scandinavië, Cyprus, Malta, Nederland , Noord-Amerika, Nigeria, Ghana	Oost-Europa, Egypte, Pakistan, China, India, Irak, Marokko
Voorbeeld school	<ul style="list-style-type: none">• Vrije tijd is belangrijk• Vrienden hebben is belangrijk• Losse maatschappij• Herinnert zich eerder positieve emoties• Minder morele discipline• Positieve instelling• Meer extraverte persoonlijkheden• Meer optimisme• Actieve sportbeoefening• E-mail/internet voor privé-contacten• Meer e-mail en internetverkeer met buitenlanders• Glimlachen is normaal• Vrijheid van meningsuiting is belangrijk	<ul style="list-style-type: none">• Vrije tijd minder belangrijk• Vrienden hebben minder belangrijk• Strakke maatschappij• Vergeet eerder positieve emoties• Sterke morele discipline• Cynisme• Meer neurotische persoonlijkheden• Meer pessimisme• Zelden actieve sportbeoefening• E-mail/internet minder vaak voor privé-contacten• Minder e-mail en internetverkeer met buitenlanders• Glimlachen is verdacht• Vrijheid van meningsuiting doet er niet zo erg toe